

บทที่ 6

ผลการศึกษารูปภาพลักษณะสตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน

กรณีศึกษา : เฉพาะวันสตรีสากล (8 มีนาคม)

จากการวิเคราะห์เนื้อหาด้านภาพลักษณะสตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน
ไทย 6 ชื่อฉบับ โดยการเลือกศึกษาเฉพาะหนังสือพิมพ์รายวันที่ออกจำหน่าย
วันที่ 8 มีนาคม ของทุกปีเว้นปี ในช่วงที่ทำการศึกษา (2528-2537) ผลการ
ศึกษาสรุปได้ดังนี้

ประเด็นเรื่องสตรีที่น่าเสนอในหนังสือพิมพ์รายวัน (วันสตรีสากล)

ผลการวิจัยโดยการใช้หลักเกณฑ์เดียวกับการวิเคราะห์หนังสือพิมพ์
รายวันพบว่าหนังสือพิมพ์รายวันในช่วงที่ทำการศึกษานี้มีการนำเสนอประเด็น
เรื่องของสตรีทั้งสิ้น 142 ชิ้น เฉลี่ยมีการนำเสนอฉบับละ 23.6 ชิ้น ประเด็น
เรื่องที่ได้รับการนำเสนอมากที่สุดไปยังน้อยที่สุดได้แก่ประเด็นสตรีกับความงาม
นำเสนอจำนวน 32 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 22.5 รองลงมาคือประเด็นสตรีกับ
สังคม นำเสนอจำนวน 27 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 19 สตรีกับกฎหมาย-การ
เมือง จำนวน 15 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 10.6 สตรีกับอาชีพ จำนวน 13 ชิ้น
คิดเป็นร้อยละ 9.1 สตรีกับธุรกิจบริการทางเพศ และสตรีกับกีฬา นำ
เสนอจำนวนเท่ากันคือ 11 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 7.7 สตรีกับครอบครัว จ่า
นวน 7 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 4.9 สตรีกับสาธารณสุข จำนวน 6 ชิ้น คิด
เป็นร้อยละ 4.2 สตรีกับเชื้อความรุนแรง จำนวน 5 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ
3.5 สตรีกับเศรษฐกิจ จำนวน 4 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 2.8 สตรีกับการศึกษา
สตรีกับศาสนา สตรีกับสิ่งแวดล้อม และสตรีกับความสามารถพิเศษนำเสนอ
ในจำนวนเท่ากันคือ 2 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 1.4 ประเด็นที่ไม่ได้รับการ
นำเสนอเลยคือสตรีกับสื่อมวลชนและสตรีกับการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 7.7

(ดูรายละเอียดในตารางที่ 6.1)

ตารางที่ 6.1 ประเด็นเรื่องที่น่าสนใจในหนังสือพิมพ์รายวัน (วันสตรีสากล)

ประเด็น	จำนวน(ชิ้น)	ร้อยละ (%)
สตรีกับกฎหมาย	15	10.6
สตรีกับเศรษฐกิจ	4	3.0
สตรีกับอาชีพ	13	9.1
สตรีกับสาธารณสุข	6	4.2
สตรีกับการศึกษา	2	1.4
สตรีกับศาสนา	2	1.4
สตรีกับสิ่งแวดล้อม	2	1.4
สตรีกับธุรกิจบริการทางเพศ	11	7.7
สตรีกับสื่อมวลชน	-	-
สตรีกับสังคม	27	19.0
สตรีกับกีฬา	11	7.7
สตรีกับความงาม	32	22.5
สตรีกับเหยื่อความรุนแรง	5	3.5
สตรีกับครอบครัว	7	5.0
สตรีกับความสามารถพิเศษ	2	1.4
สตรีกับการพัฒนา	-	-
อื่นๆ	3	2.1
รวม	142	100.0

รูปแบบที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวัน(วันสตรีสากล)

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่นำเสนอมากที่สุดคือภาพ นำเสนอจำนวน 75 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลงมาคือข่าว นำเสนอ 36 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 22.9 บทความ-สารคดี จำนวน 35 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 22.2 การ์ตูน จำนวน 2 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 1.3 บทความสัมภาษณ์ จำนวน 8 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 5.1 และรูปแบบอื่นๆ (กลอนวันสตรีสากล) มีจำนวน 1 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 0.6 (ดูรายละเอียดในตารางที่ 6.2)

ตารางที่ 6.2 รูปแบบที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวัน(วันสตรีสากล)

รูปแบบ	จำนวน(ชิ้น)	ร้อยละ(%)
ข่าว	36	22.9
บทความ-สารคดี	35	22.2
การ์ตูน	2	1.3
บทสัมภาษณ์	8	5.1
ภาพ-ภาพประกอบข่าว	75	47.8
อื่นๆ	1	0.6
รวม	157	100.0

ทิศทางการนำเสนอภาพลักษณ์สตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน (วันสตรีสากล)

ผลการวิจัยพบว่าหนังสือพิมพ์รายวันในวันสตรีสากลนี้ มีการนำเสนอภาพลักษณ์สตรีในทิศทางที่เป็นกลางมากที่สุด จำนวน 93 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 76.9 ทิศทางที่เป็นบวก นำเสนอจำนวน 21 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 17.4 และทิศทางที่เป็นลบนำเสนอจำนวน 7 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 5.8 (ดูรายละเอียดในตารางที่ 6.3)

ตารางที่ 6.3 ทิศทางในการนำเสนอภาพลักษณ์สตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน (วันสตรีสากล)

ทิศทาง	จำนวน(ชิ้น)	ร้อยละ (%)
เป็นบวก	21	17.4
เป็นกลาง	93	76.9
เป็นลบ	7	5.8
รวม	121	100.0

บทบาทสตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน (วันสตรีสากล)

ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอบทบาทของผู้หญิงยุคใหม่มีจำนวนมากที่สุดคือจำนวน 71 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาคือบทบาทของ

สัตว์โลกแสนสวย จำนวน 33 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 23.7 บทบาทของการเป็น
 วัตถุทางเพศ นำเสนอจำนวน 21 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 15.1 บทบาทอื่นๆ
 โดยเน้นสตรีเป็นผู้เคราะห์ร้าย จำนวน 11 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 7.9 บท
 บาทของการเป็นเมีย จำนวน 2 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 1.4 และบทบาทของ
 การเป็นแม่ จำนวน 1 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 0.7 (ดูรายละเอียดในตาราง
 ที่ 6.4)

ตารางที่ 6.4 บทบาทของสตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน (วันสตรีสากล)

บทบาท	จำนวน(ชิ้น)	ร้อยละ(%)
แม่	1	0.7
เมีย	2	1.4
สัตว์โลกแสนสวย	33	23.7
วัตถุทางเพศ	21	15.1
ผู้หญิงยุคใหม่	71	51.1
อื่นๆ	11	7.9
รวม	139	100.0

ปริมาณของสตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน(วันสตรีสากล)

ผลการวิจัยพบว่า ปริมาณของสตรีที่ได้รับการนำเสนอมากที่สุดคือ ปริมาณสาธารณะ จำนวน 101 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 83.5 รองลงมาคือ ปริมาณอื่นๆ นำเสนอจำนวน 18 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 14.9 และปริมาณ ภายในบ้านนำเสนอที่น้อยที่สุดจำนวน 2 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 1.7 (ดูรายละเอียดในตารางที่ 6.5)

ตารางที่ 6.5 ปริมาณของสตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน(วันสตรีสากล)

ปริมาณ	จำนวน(ชิ้น)	ร้อยละ(%)
ในบ้าน	2	1.7
สาธารณะ	101	83.5
อื่นๆ	18	14.9
รวม	121	100.0

ฐานะของสตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน(วันสตรีสากล)

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์รายวันนำเสนอภาพลักษณ์สตรีในฐานะของการเป็นผู้กระทำมากที่สุด จำนวน 71 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 57.2 รองลงมาคือฐานะอื่นๆ จำนวน 40 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 32.2 และฐานะของการเป็นผู้ถูกกระทำมีการนำเสนอที่น้อยที่สุด จำนวน 13 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 10.5 (ดูรายละเอียดในตารางที่ 6.6)

ตารางที่ 6.6 ฐานะของสตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน(วันสตรีสากล)

ฐานะ	จำนวน(ชิ้น)	ร้อยละ(%)
ผู้กระทำ	71	57.2
ผู้ถูกกระทำ	13	10.5
อื่นๆ	40	32.2
รวม	125	100.0

ระดับของสตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน(วันสตรีสากล)

ผลการวิจัยพบว่าระดับของสตรีที่นำเสนอมากที่สุดหนังสือพิมพ์รายวันได้แก่สตรีระดับผู้นำ จำนวน 71 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 58.7 รองลงมาคือระดับอื่นๆ จำนวน 32 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 26.4 และสตรีในระดับธรรมดาได้รับการนำเสนอที่น้อยที่สุด จำนวน 18 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 14.9 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 6.7)

ตารางที่ 6.7 ระดับของสตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน(วันสตรีสากล)

ระดับของสตรี	จำนวน(ชิ้น)	ร้อยละ(%)
ระดับธรรมดา	18	14.9
ระดับผู้นำ	71	58.7
ระดับอื่นๆ	32	26.4
รวม	121	100.0

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ประเด็นเรื่องด้านสตรี มีความสัมพันธ์กับหน้าหนังสือพิมพ์ที่น่าเสนอ

เนื่องจากประเด็นเรื่องที่น่าเสนอมีจำนวนมากถึง 17 ประเด็น ในที่นี้จึงขอยกเฉพาะประเด็นที่มีการนำเสนอมากที่สุดในทุกหน้ามาทำการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

ตารางที่ 6.8 ประเด็นเรื่องที่น่าเสนอในหนังสือพิมพ์รายวัน เปรียบเทียบระหว่างหน้าหนึ่ง หน้าสตรี และหน้าอื่นๆ

หน้า	สตรีกับสังคม	สตรีกับกีฬา	สตรีกับความงาม	สตรีกับเชื้อ ความรุนแรง	รวม
หน้าหนึ่ง	6	2	26	54	88
หน้าสตรี	212	4	160	6	382
หน้าอื่นๆ	70	179	159	37	445
รวม	288	185	345	97	915

$$X^2 = 542.90, \quad DF = 6, \quad P < 0.05$$

จากตารางที่ 6.8 พบว่า หนังสือพิมพ์รายวันหน้าหนึ่งมีการนำเสนอประเด็นสตรีกับเหยื่อของความรุนแรงมากที่สุด ส่วนหน้าสตรีมีการเสนอประเด็นสตรีกับสังคมมากที่สุด และหน้าอื่นๆ นำเสนอประเด็นสตรีกับกีฬามากที่สุด โดยมีค่า P ที่ระดับนัยสำคัญ .000 ซึ่งต่ำกว่า .05 แสดงให้เห็นว่า การนำเสนอประเด็นเรื่องมีความสัมพันธ์กับหน้าหนังสือพิมพ์ กล่าวคือ หน้าหนึ่งซึ่งเป็นจุดขายของหนังสือพิมพ์ จึงมักเน้นการนำเสนอเรื่องราวปฏิกษนสนใจ (Human Interest) ในที่นี้ได้แก่ประเด็นสตรีกับเหยื่อของความรุนแรง เช่น ถูกข่มขืน ถูกฆ่า เป็นต้น ส่วนหน้าสตรี เน้นประเด็นสตรีกับสังคม เพราะกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่เป็นสตรีต้องการทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวภายในสังคม และหน้าอื่นๆ มีประเด็นนำเสนอที่ใกล้เคียงกันทั้งประเด็นสตรีกับกีฬา และสตรีกับความงาม ซึ่งเป็นเรื่องราวโดยทั่วไป โดยเฉพาะกีฬาที่ 5 ปีหลังมีการนำเสนอประเด็นนี้มากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจนรวมทั้งมีการเพิ่มหน้าในการนำเสนอข่าวกีฬาโดยเฉพาะ เป็นผลให้ประเด็นสตรีกับกีฬาได้รับการนำเสนอมากขึ้น แสดงให้เห็นว่า ประเด็นเรื่องมีความสัมพันธ์กับหน้าหนังสือพิมพ์ ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 2 บทบาทของสตรีมีความสัมพันธ์กับหน้าหนังสือพิมพ์

ตารางที่ 6.9 บทบาทของสตรี มีความสัมพันธ์กับหน้าหนังสือพิมพ์เปรียบเทียบระหว่างหน้าหนึ่ง หน้าสตรี และหน้าอื่นๆ

หน้า	แม่	เมีย	สัตว์โลก แสนสวย	วัตถุ ทางเพศ	หญิงยุคใหม่	อื่นๆ
หน้าหนึ่ง	5	30	27	69	57	32
หน้าสตรี	18	32	143	38	451	14
หน้าอื่นๆ	23	42	147	118	460	40
รวม	46	104	317	225	968	86

$$X^2 = 219.87, \quad DF = 10, \quad P < 0.05$$

จากตารางที่ 6.9 พบว่า มีการนำเสนอบทบาทที่แตกต่างกันไปตามหน้าหนังสือพิมพ์ กล่าวคือหน้าหนึ่ง สตรีจะมีบทบาทของการเป็นวัตถุทางเพศมากที่สุด ส่วนหน้าสตรีจะมีบทบาทของผู้หญิงยุคใหม่มากที่สุด เช่นเดียวกับหน้าอื่นๆ คือมีบทบาทของผู้หญิงยุคใหม่มากที่สุด โดยแต่ละบทบาทมีความสัมพันธ์กับหน้าที่นำเสนอ โดยมีได้มีบทบาทอย่างเดียวกันในทุกหน้า

แสดงให้เห็นว่า บทบาทมีความสัมพันธ์กับหน้าหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 ฐานะและระดับของสตรีมีความสัมพันธ์กับหน้าที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ

3.1 ฐานะของสตรีมีความสัมพันธ์กับหน้าที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ

ตารางที่ 6.10 ฐานะของสตรี มีความสัมพันธ์กับหน้าที่หนังสือพิมพ์ เปรียบเทียบระหว่างหน้าหนึ่ง หน้าสตรี และหน้าอื่นๆ

หน้า	ผู้กระทำ	ผู้ถูกกระทำ	อื่นๆ
หน้าหนึ่ง	68	125	27
หน้าสตรี	481	40	175
หน้าอื่นๆ	545	148	137
รวม	1094	313	339

$$X^2=305.59, \quad DF=4, \quad p<0.05$$

จากตารางที่ 6.10 จะพบว่าหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันมีการนำเสนอฐานะของสตรีเป็นผู้ถูกกระทำมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นเรื่องที่น่าเสนอ ส่วนหน้าสตรี จะนำเสนอฐานะของสตรีเป็นผู้กระทำมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นเรื่องเช่นกัน และหน้าอื่นๆ สตรีจะมีฐานะเป็นผู้กระทำมากที่สุดเช่นกัน ซึ่งฐานะดังกล่าวมีความสัมพันธ์ไปตามหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 ระดับของสตรีมีความสัมพันธ์กับหน้าที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์

ตารางที่ 6.11 ระดับของสตรีมีความสัมพันธ์กับหน้าที่นำเสนอ เปรียบเทียบระหว่างหน้าหนึ่ง หน้าสตรี และหน้าอื่นๆ

หน้า	สตรีระดับธรรมดา	สตรีระดับผู้นำ	อื่นๆ
หน้าหนึ่ง	159	59	2
หน้าสตรี	200	422	74
หน้าอื่นๆ	310	493	27
รวม	669	974	103

$$X^2=166.61, \quad DF=4, \quad P<0.05$$

จากตารางที่ 6.11 พบว่า ระดับของสตรีในหน้าหนึ่งเป็นระดับธรรมดามากที่สุด ส่วนหน้าสตรีมีการนำเสนอสตรีระดับผู้นำมากที่สุด และหน้าอื่นๆ มีการนำเสนอสตรีระดับผู้นำมากกว่าระดับธรรมดา เช่นกัน โดยที่ค่า $P = .000$ มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ระดับของสตรีมีความสัมพันธ์กับหน้าที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอ ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

แผนภาพที่ 1 ภาพลักษณ์สตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน (วันสตรีสากล)

